

Avsnitt 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

. 1.1 Produktidentifikator

. **Handelsnavn:** Hardener for Fixers and Stop baths

. **Artikkelnummer:** 101038

. **Registreringsnummer** Produktregisteret Norway: PRN 093560

. **1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

. **Bruk av stoffet/ tilberedning** Fiksermiddel for fotografisk bruk

. 1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

. **Produsent/leverandør:**

TETENAL 1847 GmbH

Schützenwall 31-35

D-22844 Norderstedt /Germany

Tel.: +49 (0) 40 521 45-0; Fax: +49 (0)40-52145-296

www.tetenal.com; E-mail: info@tetenal.com

. **Avdeling for nærmere informasjoner:** Avdeling miljø og sikkerhet. E-mail: info@tetenal.com

. **1.4 Nødtelefonnummer** Giftinformasjonen Tyskland: +49(0)30-30686 700 (24 timer engelsk og tysk)

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

. 2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

. **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

Met. Corr.1 H290 Kan være etsende for metaller.

Skin Corr. 1A H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.

Eye Dam. 1 H318 Gir alvorlig øyeskade.

. 2.2 Merkingselementer

. **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

. **Farepiktogrammer**

GHS05

. **Varselord Fare**

. **Farebestemmende komponenter ved etikettering:**

aluminiumsulfat

eddiksyre

. **Faresetninger**

H290 Kan være etsende for metaller.

H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.

. **Sikkerhetssetninger**

P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.

P103 Les etiketten før bruk.

P234 Oppbevares bare i originalemballasjen.

P280 Benytt vernehansker/øyevern.

P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll [eller dusj] huden med vann.

P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

P390 Absorber spill for å hindre materiell skade.

P405 Oppbevares innelåst.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 05.10.2020

Versjon 5

revidert den: 05.10.2020

Handelsnavn: Hardener for Fixers and Stop baths

(fortsatt fra side 1)

- P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale forskrifter.
- . **2.3 Andre farer**
- . **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- . **PBT:** Ikke brukbar.
- . **vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

- . **3.2 Kjemisk karakterisering: Stoffblandinger**
- . **Beskrivelse:** Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.
- . **Farlige innholdsstoffer:**
CAS: 64-19-7	eddisyre	10-<25%
EINECS: 200-580-7	⚠ Flam. Liq. 3, H226; ⚠ Skin Corr. 1A, H314	
EF-nummer: 607-002-00-6		
Registreringsnummer: 01-2119475328-30		
CAS: 10043-01-3	aluminiumsulfat	10-<25%
EINECS: 233-135-0	⚠ Skin Corr. 1C, H314; Eye Dam. 1, H318	
- . **Ytterligere informasjon:** Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- . **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- . **Generelle informasjon:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.
- . **Etter innånding:**
Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
Ved bevisstløshet lagring og transport i stabil sidestilling.
- . **Etter hudkontakt:** Vask straks med vann og sepe og skylle godt etterpå.
- . **Etter øyekontakt:**
Skylle øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
- . **Etter svelging:** Drikk rikelig med vann og sørg for frisk luft. Tilkall lege omgående.
- . **4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Brannslukkingstiltak

- . **5.1 Slukkingsmidler**
- . **Egnede slukningsmidler:**
CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- . **5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen**
Under visse brannvilkår kan spor av andre giftige stoffer ikke utelukkes.
- . **5.3 Råd til brannmannskaper**
- . **Spesielt verneutstyr:** Pust ikke inn eksplosjons- og branngasser.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

- . **6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner** Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
- . **6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø**
Fortynn med rikelig med vann.
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 05.10.2020

Versjon 5

revidert den: 05.10.2020

Handelsnavn: Hardener for Fixers and Stop baths

(fortsatt fra side 2)

. 6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).
Ta opp mekanisk.

. 6.4 Henvisning til andre avsnitt

Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og lagring**. 7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering**

Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå aerosoldannelse.

. Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern: Beskytt mot varme.

. 7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter**. Lagring:****. Krav til lagerrom og beholdere:**

Må bare oppbevares i originalbeholdere.
do not use metal containers

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 05.10.2020

Versjon 5

revidert den: 05.10.2020

Handelsnavn: Hardener for Fixers and Stop baths

(fortsatt fra side 3)

do not use metal containers

do not use metal containers

. Informasjoner om felles lagring:

Lagres adskilt fra næringsmidler.

Lagres adskilt fra oksydasjonsmidler.

. Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:

Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.

Beskyttes mot varme og direkte solpåvirkning.

Oppbevares under lås og lukke og utilgjengelig for barn.

Recommended storage temperature: 5-30°C

. 7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r) Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

. Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg: Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.

. 8.1 Kontrollparametere

. Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:

64-19-7 eddiksyre (10-<25%)

AG 25 mg/m³, 10 ppm

. DNEL-verdier

64-19-7 eddiksyre

Inhalativ Akute /short-term exposure - local effects 25 mg/m³ (Worker (Arbeiter))

Long-term - local - effects

25 mg/m³ (Worker (Arbeiter))

Akute -local effects

25 mg/m³ (general population- Verbraucher)

Long-term - local effects

25 mg/m³ (general population- Verbraucher)

. PNEC-verdier

64-19-7 eddiksyre

Aquatic compartment - freshwater 3,058 mg/l (-)

Aquatic compartment - marine water 0,358 mg/l (-)

Aquatic compartment -water,intermittent releases 30,58 mg/l (-)

Aquatic compartment -sediment in freshwater 11,36 mg/kg sed dw (-)

Aquatic compartment -sediment in marine water 1,136 mg/kg sed dw (-)

Terrestrial compartment -soil 0,478 mg/kg dw (Soil)

Sewage treatment plant (Abwasserreinigungsanlagen) 85 mg/l (-)

. Ytterligere informasjoner: Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

. 8.2 Eksponeringskontroll

. Personlig verneutstyr:

. Generelle verne- og hygienetiltak:

Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og forstoffer.

Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.

Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

Gasser/damper/aerosoler må ikke innåndes.

Unngå berøring med øyne og hud.

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 05.10.2020

Versjon 5

revidert den: 05.10.2020

Handelsnavn: Hardener for Fixers and Stop baths

(fortsatt fra side 4)

. **Åndedrettsvern:** Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.. **Håndvern:**

Beskyttelseshansker

Tette hansker

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

. **hanskemateriale**

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsregnes, og denne må testes før bruk.

Butylkautsjuk

Nitrilkautsjuk

Hansker av neopren

. **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**Hanskemateriale: butylgummi: Lag tykkelse: $\geq 0,4\text{mm}$, Gjennombruddstid: $>480\text{min}$

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

. **Øyevern:**

Tettsittende vernebrille

. **Kroppsværn:** Arbeidsbeskyttelsesdrakt

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

. **9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**. **alminnelige opplysninger**. **Utseende:**. **Form:** Flytende. **Farge:** Fargeløs. **Lukt:** Stikkende. **Luktterskel:** Ikke bestemt.. **pH-verdi ved 20 °C:** <2 . **Tilstandsendring**. **Smeltepunkt/frysepunkt:** Ikke bestemt.. **Startkokepunkt og kokeområde:** Ikke bestemt.. **Flammepunkt:** Ikke brukbar.. **Selvantennelsestemperatur:** Produktet er ikke selvantennelig.. **Eksplorative egenskaper:** Produktet er ikke eksplosjonsfarlig.. **Ekspljosjonsgrenser:**. **Nedre:** Ikke bestemt.. **Øvre:** Ikke bestemt.. **Damptrykk:** Ikke bestemt.. **Tetthet ved 20 °C:** $\sim 1,1 \text{ g/cm}^3$. **Løslighet i / blandbarhet med vann:**

Fullstendig blandbar.

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 05.10.2020

Versjon 5

revidert den: 05.10.2020

Handelsnavn: Hardener for Fixers and Stop baths

(fortsatt fra side 5)

. 9.2 Andre opplysninger

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- . 10.1 **Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . 10.2 **Kjemisk stabilitet**
- . **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.
- . 10.3 **Risiko for farlige reaksjoner** Reaksjoner med syrer, alkalier og oksydasjonsmidler.
- . 10.4 **Forhold som skal unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . 10.5 **Uforenlige materialer** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . 10.6 **Farlige nedbrytingsprodukter** Irriterende gasser/damper

Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

- . 11.1 **Opplysninger om toksikologiske virkninger**
- . **Akutt giftighet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- . **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:**
- 64-19-7 eddiksyre**
 - Oral LD50 3310 mg/kg (rat)
 - Dermal LD50 1130 mg/kg (rabbit)
 - Inhalativ LC50 1h: 5620 mg/l (mouse)
- 10043-01-3 aluminiumsulfat**
 - Oral LD50 6207 mg/kg (rat)
- . **Primær irritasjonsvirkning:**
- . **Hudetsing/hudirritasjon**
 - Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
- . **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon**
 - Gir alvorlig øyeskade.
- . **Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt**
 - Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- . **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- . **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
- . **Arvestoffskadelig virkning på kjønnsceller**
 - Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- . **Kreftframkallende egenskap** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- . **Reproduksjonstoksisitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- . **STOT – enkelteksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- . **STOT – gjentatt eksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- . **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Avsnitt 12: Økologiske opplysninger

- . 12.1 **Giftighet**
- . **Akvatisk toksisitet:**
- 64-19-7 eddiksyre**
 - LC50 24h: >100 mg/l (daphnia magna (Water flea))
 - 96h: >1000 mg/l (fish)
 - 96h: 75 mg/l (Lepomis macrochirus (Sonnenbarsch))
 - 24h: 106 mg/l (fish: Pimephales promelas)
- 10043-01-3 aluminiumsulfat**
 - LC50 96h: 100 mg/l (fish)

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 05.10.2020

Versjon 5

revidert den: 05.10.2020

Handelsnavn: Hardener for Fixers and Stop baths

(fortsatt fra side 6)

- . **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **12.3 Bioakkumuleringsevne** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- . **Ytterligere økologiske informasjon:**
- . **Generelle informasjon:**
Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- . **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- . **PBT:** Ikke brukbar.
- . **vPvB:** Ikke brukbar.
- . **12.6 Andre skadevirkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Sluttbehandling

- . **13.1 Avfallsbehandlingsmetoder**
- . **Anbefaling:** Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.
- . **Europeiske avfallslisten**
- 09 01 04 fikserbad
- . **Ikke rengjort emballasje:**
- . **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- . **Anbefalt rengjøringsmiddel:** Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

Avsnitt 14: Transportopplysninger

. 14.1 FN-nummer	
. ADR, IMDG, IATA	UN2790
. 14.2 FN-forsendelsesnavn	
. ADR	2790 EDIKKSYRELØSNING
. IMDG, IATA	ACETIC ACID SOLUTION
. 14.3 Transportfareklasse(r)	
. ADR	
. klasse	8 (C3) Etsende stoffer
. Fareseddel	8

. IMDG, IATA	
. Class	8 Etsende stoffer
. Label	8
. 14.4 Emballasjegruppe	
. ADR, IMDG, IATA	III
. 14.5 Miljøfarer	
. Marine pollutant:	Nei
. 14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Advarsel: Etsende stoffer
. Farenummer (Kemler-tall):	80
. EMS-nummer:	F-A,S-B
. Segregation groups	Acids
. Stowage Category	A
. 14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	Ikke brukbar.

(fortsatt på side 8)

NO

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 05.10.2020

Versjon 5

revidert den: 05.10.2020

Handelsnavn: Hardener for Fixers and Stop baths

(fortsatt fra side 7)

. Transport/ytterligere informasjoner:**. ADR****. Begrenset mengde (LQ)**

5L

. Unntatte mengder (EQ)

Kode: E1

Maksimal nettovekt per inneremballasje: 30 ml

Maksimal nettovekt per ytteremballasje: 1000 ml

. Transportkategori

3

. Tunnel restriksjonskode

E

. IMDG**. Limited quantities (LQ)**

5L

. Excepted quantities (EQ)

Code: E1

Maximum net quantity per inner packaging: 30 ml

Maximum net quantity per outer packaging: 1000 ml

. UN "Model Regulation":

UN2790; EDIKKSYRELØSNING; 8; III

Avsnitt 15: Opplysninger om regelverk**. 15.1 Særlige bestemmelser / særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen****. Forordning (EF) nr. 1907/2006 VEDLEGG XVII** Begrensninger: 3**. 15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.**Avsnitt 16: Andre opplysninger**

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

. Relevante satser

H226 Brannfarlig væske og damp.

H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.

H318 Gir alvorlig øyeskade.

. Kontaktperson: E-Mail: sida@tetenal.com**. Forkortelser og akronymer:**

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

ICAO: International Civil Aviation Organisation

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)

PNEC: Predicted No-Effect Concentration (REACH)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic

vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

Flam. Liq. 3: Brannfarlige væsker – Kategori 3

Met. Corr.1: Etsende for metaller – Kategori 1

Skin Corr. 1A: Hudetsing/hudirritasjon – Kategori 1A

Skin Corr. 1C: Hudetsing/hudirritasjon – Kategori 1C

Eye Dam. 1: Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon – Kategori 1

. * Data forandret i forhold til forrige versjon